

Noget andet er, at EF-konventionen vil medføre, at de valgte personer ikke kan tage sæde i Europa-Parlamentet, så længe de beklæder andre hverv, for eksempel som ansatte i EF's organer. Herom indeholder artikel 6 i Retsakten af 20. september 1976 detaljerede regler, som nødvendigvis må respekteres. Bestemmelserne vil imidlertid næppe hindre de pågældende i at blive valgt, men blot medføre, at mandatudøvelsen må overlades til en stedfortræder, så længe den pågældende beklæder stillingen.

Helt uacceptabelt er det socialdemokratiske protokolforbehold om, at der skal være tvungent dobbeltmandat, altså således at medlemmerne af Europa-Parlamentet samtidig skal være medlemmer af folketinget. I langt de fleste tilfælde er det utvivlsomt ønskværdigt, at der ikke er noget sådant personsammenfald, idet det for næsten alle mennesker vil være umuligt på tilfredsstillende vis at passe både folketingsarbejdet og arbejdet i Europa-Parlamentet. Dertil kommer, at et tvungent dobbeltmandat, som folketingsvalgloven er indrettet, reelt vil monopolisere de 16 danske pladser i Europa-Parlamentet for de store politiske partigrupperinger. Da vælgerne skal have størst mulig valgfrihed, findes det rimeligt, at Retsaktens artikel 5 hindrer et egentligt juridisk forbud mod dobbeltmandat.

Forbindelsen mellem de 16 danske medlemmer af Europa-Parlamentet og folketinget må altså tilvejebringes ad anden vej end dobbeltmandatets. For eksempel vil det være naturligt i folketingets forretningsorden at indføre bestemmelser om, at Europa-Parlamentsmedlemmer har ret til at deltage med taleret i folketingets markedsudvalgs møder (men naturligvis ikke med stemmeret). I det omfang Europa-Parlamentsmedlemmer har tilknytning til folketingets partier, vil disse utvivlsomt også sørge for tilvejebringelsen af den fornødne kontakt, for eksempel ved at give Europa-Parlamentsmedlemmer adgang til gruppemøder.

Til § 4.

Selv om man derigennem skulle komme op på et noget større antal kandidater, må det være demokratisk rigtigt, at hvem som helst kan have lov til at fremstille sig til valg uden besværlige bureaukratiske dikkedarer. Der må være samme adgang for mennesker, der ikke har tilknytning til politiske partier, som for partiernes folk.

Kravene om underskriftsindsamlinger og særlige stillerlister, som vi bl. a. kender fra folketingsvalgloven, findes at være i strid med den moderne tids erkendelse af, at administrativt arbejde ofte er gold

anvendelse af landets eneste betydende råstofkilde, arbejdskraften, og at tidligere tiders krav om skrivebordsforanstaltninger derfor må sløjfes i vidt omfang i moderne lovgivning.

Svulmer stemmesedlerne, må indenrigsministeriet — jfr. § 14 — sørge for typografisk overskuelighed. Praktiske problemer af den art må ikke føre til principielt uacceptable indskrænkninger i den demokratiske frihed i et hjertespørgsmål for folkestyret som, at alle må have adgang til at fremstille sig til vælgerne domsafgørelse.

Derimod må statens massemedier, fjernsyn og radio, naturnødvendigt være berettiget til — helst i god tid før valgkampen — at fastsætte regler om, at adgang til skærm og mikrofon forbeholdes de til folketingsvalg opstillingsberettigede partier samt for eksempel så mange yderligere lister, at kun i alt 20-25 lister kommer i æteren.

Til § 5.

Det findes bedst stemmende med tidens opfattelse, at lovens udgangspunkt er, at kandidater er sideordnet opstillede, så deres nummerering afgøres af vælgerne.

På den anden side må det være kandidaterne selv, der tilkendegiver, hvad de har at tilbyde vælgerne, og hvis de foretrækker at anføre en nummerering omfattende nogle eller alle kandidater, må der også være adgang hertil. I øvrigt vil utvivlsomt mange vælgere foretrække på den måde at få en pegepind fra det parti eller den sammenslutning, som de pågældende vælgere har tillid til. Der er derfor ikke noget mere udemokratisk i nummererede lister end i lister med sideordnet opstilling.

Til § 6.

Ikke mindst i betragtning af, at hvert mandat kommer til at koste et sekscifret antal stemmer — noget, det danske partisystem i øvrigt slet ikke er indrettet på — må valgloven til Europa-Parlamentet indeholde bestemmelser om listeforbund, så beslægtede synspunkter kan slå sig sammen for at modvirke stemmespild.

Listeforbundsreglernes nærmere tekniske uformning frembyder vanskeligheder. På den ene side må også disse regler være let forståelige og enkle at administrere. På den anden side må det forebygges, at der efter valget kan opstå stridigheder mellem listeforbundets deltagere.

Til § 7.

Af hensyn til vælgerne må det indarbejdede parti-bogstavsystem også anvendes ved valg til Europa-